

ДИСКУСІЙНА РУБРИКА / DISCUSSION SECTION

УДК 330.101.541:[338.2:165.9]

МЯМЛІН В. В.

д.т.н., с.н.с., професор кафедри «Вагони та вагонне господарство», Український державний університет науки і технологій, e-mail: vladislavmyamlin7@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-8008-9097

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ПРИНЦИПІВ ФУНКЦІОНУВАННЯ БЕЗІНФЛЯЦІЙНОЇ ВИСОКОЕФЕКТИВНОЇ МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ НА БАЗІ КОНЦЕПЦІЇ НОВОГО КОСМІЧНОГО СВІТОГЛЯДУ

Метою дослідження є підвищення соціально-економічного розвитку суспільства через розробку наукових принципів функціонування макроекономічної системи. **Методика** полягає у використанні філософсько-гуманістичного підходу та інтуїтивно-чуттєвого сприйняття дійсності, які ґрунтуються на новому науковому світогляді - "філософія космічної реальності", без урахування якої не може існувати жодна система пізнання. **Результати.** Показано, як направлятимуться товарно-грошові потоки в умовах функціонування моделі високоефективної національної економіки. Доводиться, що внутрішній валовий продукт має відповідати купівельній спроможності населення. Між країнами має бути лише взаємопостачання або торгівля за золото. Жодні іноземні інвестиції у грошовій формі в країну надходити не повинні. **Наукова новизна** полягає в тому, що вперше для розробки принципів соціально-економічного розвитку держави прийнята методологія нового наукового світогляду. При цьому використані, зовсім відмінні від існуючої економічної моделі, науково обґрунтовані принципи та правила функціонування макроекономічної системи. Головним принципом для економічної науки повинно стати розуміння розвитку людини як основної мети планетарної еволюції, а не як засобу для виробництва та споживання матеріальних благ. Не науково-технологічному прогресу потрібно віддавати пріоритет, а - морально-етичному прогресу. В моделі відсутні такі лжеекономічні категорії як «прибуток», «відсоток», «рента», ціна товару визначається за іншими принципами, запропонована нова і дуже проста система оподаткування, кількість грошей у системі постійна і не збільшується. Набув подальшого розвитку понятійно-термінологічний апарат, що дозволяє сформулювати відповідні теоретико-методологічні основи системи високоефективного функціонування національної економіки. **Практична значимість.** Перехід на запропоновану макроекономічну модель дозволить назавжди забути про існування кризових явищ в економіці, максимально прискорити її розвиток та збільшити річний економічний ефект як мінімум на декілька трильйонів гривень.

Ключові слова: макроекономіка; національна економіка; високоефективна економіка; модель економіки; товарно-грошові потоки; ВВП, Жива Етика; філософія космічної реальності; новий науковий світогляд

Постановка проблеми

Побудова високорозвинутого суспільства з високоефективною економікою є дуже не простою науковою проблемою, рішення якої автор присвятив велику кількість робіт, в яких пропонуються науково обґрунтовані шляхи ефективного розвитку людини, суспільства та економіки на базі філософії космічної реальності. Дана робота є продовженням цілої низки наукових праць, спрямованих на створення високоефективної соціально-економічної моделі, яка дозволить державі та людині розвиватися швидкими темпами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Загальнотеоретичні та практично-функціональні принципи економічної теорії були сформульовані представниками різних економічних шкіл та напрямків на протязі довгого історичного періоду. При цьому в економіці можна використовувати різні принципи та «механізми» для її функціонування. Залежно від прийнятих принципів та правил, результати функціонування економіки можуть бути також різними.

Принципи та правила існуючої неоліберальної економіки досить докладно описані у роботах зарубіжних [13, 24, 25, 17] та вітчизняних економістів [1, 2, 4, 6, 7, 8, 14, 15, 26], які також активно почали прощтовхувати цю економічну модель. Незважаючи на те, що ці роботи за змістом та стилем викладу відрізняються одна від одної, їх всіх поєднує те, що результатом успішної економічної діяльності вони бачать отримання «прибутку», «ренти», «відсотків». Незважаючи на те, що сучасні економічні моделі з таким підходом дають перманентні збої, функціонують далеко не на повну силу та сприяють багатьом негативним явищам, основні принципи їх функціонування вже тривалий час продовжують залишатися незмінними.

Давайте спочатку спробуємо розібратися в макроекономічних схемах руху товарів та грошей. Розглянемо деякі закриті моделі кругообігу ресурсів, продуктів та грошей без іноземного сектора.

В основі всіх макроекономічних моделей знаходяться схеми економічного кругообігу. Одним із перших, хто зробив спробу побудувати таку схему був французький фізіократ Ф. Кене (1694-1774).

В моделі Ф. Кене (рис. 1) представлено п'ять послідовних актів руху суспільного продукту [14].

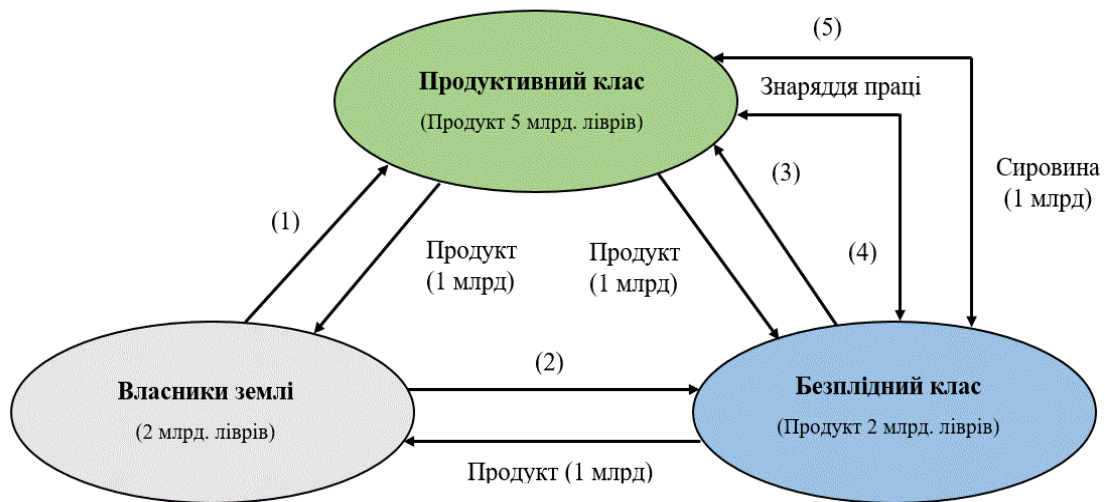

Рис. 1. Схема руху суспільного продукту у моделі Ф. Кене

(1) – Власники землі купують у продуктивного класу продукти харчування на 1 млрд ліврів;

(2) – Власники землі у безплідного класу купують різну промислову продукцію на 1 млрд ліврів;

(3) – Безплідний клас купує у продуктивного класу продукти харчування на 1 млрд ліврів;

(4) – Продуктивний клас купує у безплідного класу за ці ж самі гроші знаряддя праці на 1 млрд ліврів;

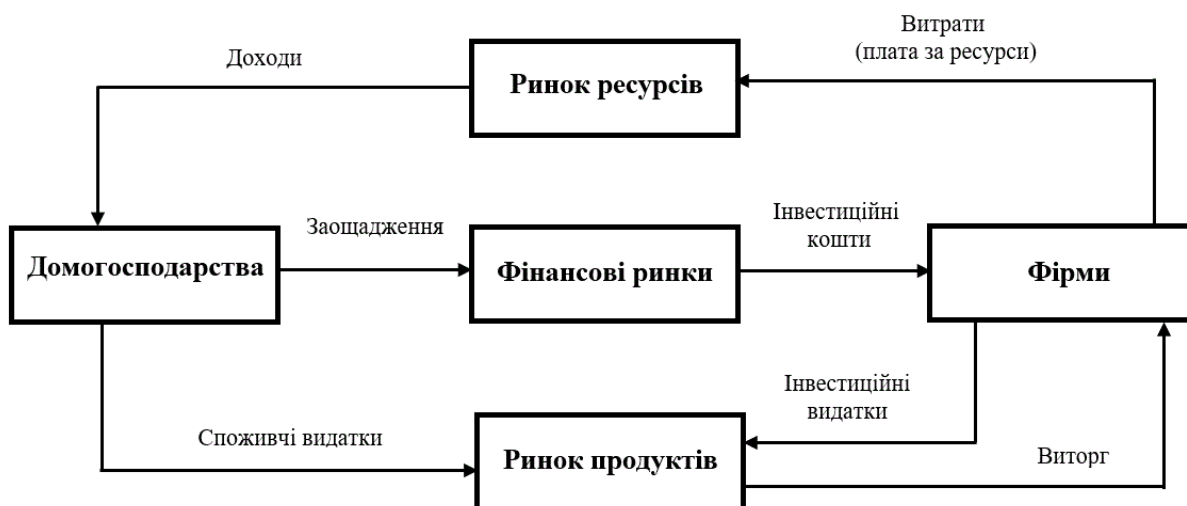
(5) – Безплідний клас купує у продуктивного класу сировину на 1 млрд ліврів.

Таким чином, в результаті всіх цих актів купівлі-продажу, здійснився кругообіг грошей і продуктів. Було реалізовано сільськогосподарської продукції на 3 млрд ліврів та промислової продукції на 2 млрд ліврів. На нашу думку, якби земля належала продуктивному та безплідному класам, то вони б не витрачали 2 млрд ліврів на утримання власників землі, а по суті – дармоїдів.

У роботі [4] наведено схему кругообігу ресурсів, продуктів та грошей, яка представлена на рис. 2.

Зі схеми (рис. 2) видно, що домогосподарства постачають на ринок ресурсів робочу силу, природні ресурси, засоби виробництва, позичковий капітал та підприємницькі здібності. Фірми на цьому ринку набувають необхідні їм ресурси, за допомогою яких на своїх підприємствах створюють необхідні товари та послуги, які потім реалізуються на ринку продуктів. Отримані при цьому доходи, дозволяють фірмам покривати свої видатки за купівлю ресурсів. Розплачуючись за них на ринку ресурсів, фірми одночасно оплачують зарплату за робочу силу, прибуток за засоби виробництва та підприємницькі здібності, ренту за природні ресурси та відсоток за позичковий капітал. Податки державі сплачують як фірми, так і домогосподарства.

На рис. 3 представлена схема грошових потоків із роботи [23].

Ця схема є спрощеною, бо не всі домогосподарства і фірми заощаджують, та не всі фірми та домогосподарства беруть у позику. Покупцями є фірми та домогосподарства. Вартість національного продукту має дорівнювати сумарним видаткам цих двох покупців. Через те, що заощадження та інвестиції здійснюють два різних суб'єкти, може виникати розбіжність між обсягами заощаджень домогосподарств та інвестиційними планами фірм. В наслідок чого в національній економіці попит на товари й послуги та їхня пропозиція не збігатимуться.

Лауреат Нобелівської премії П. Самуельсон у роботі [25] про автоматичний механізм ціноутворення говорить, що: «Просте описування конкурентної системи прибутків і збитків не становитиме великих труднощів. Все має ціну – кожен товар і кожна послуга. Навіть різні види людської праці мають свої ціни, які називають «ставками заробітної плати». Кожен отримує гроші за те, що він продає, і на ці гроші купує те, що він хоче. Якщо потрібна більша кількість певного товару, наприклад взуття, на нього виникає потік нових замовлень. Це викличе підвищення ціни товару і збільшення його виробництва. Аналогічно до цього, якщо певного товару, наприклад чаю, є більше, ніж люди хочуть купити за останньою ринковою ціною, то ціна у результаті конкуренції

знизиться. При низькій ціні люди будуть пити більше чаю, але він вже не буде вироблятися у такій кількості. Так буде відновлена рівновага пропозиції і попиту. Те, що правильне щодо ринку споживчих товарів, правильне і щодо ринку таких факторів виробництва, як праця, земля і затрати капіталу».

На рис. 4 представлена схема відносин між попитом та пропозицією з роботи П. Самуельсона [25].

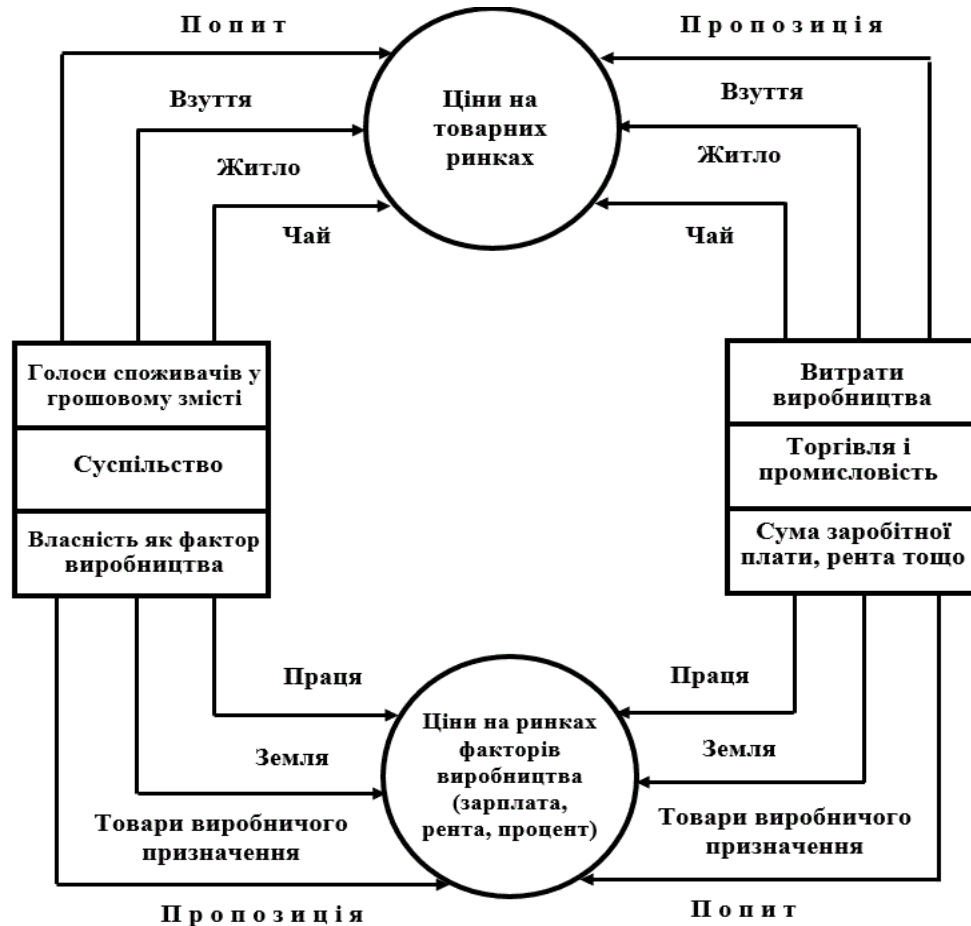

Рис. 4. Відносини попиту та пропозиції

На схемі (рис. 4) показано, як ціноутворення начебто примірює суспільний попит і пропозицію з пропозицією і попитом фірм. Ринки виступають в якості механізмів, які зв'язують суспільство з торговельно-промисловою діяльністю. Вся хитрість полягає в тому, що людям продають товари значно дорожче, аніж платять заробітні плати. Адже фірми повинні мати «прибуток», інакше як вони платитимуть ренту та відсотки. Тому обов'язково має бути задіяна банківська система, яка займатиметься врегулюванням фінансового ринку.

На думку П. Самуельсона, надання землі в оренду або надання грошей під відсотки, проти живої людської праці, є нормальними вкладами в економічний процес. Виходить, що хтось повинен безпосередньо працювати, а за когось можуть «працювати» його «чинники виробництва», а він сам може особисто не працювати, при цьому отримуючи у багато разів більші доходи. На нашу думку, це величезна несправедливість. До того ж це ненауково. І як би виглядав економічний процес, якби всі тільки вкладали такі «чинники виробництва», а ніхто б не працював? Такі «чинники виробництва» в даний час можливі тільки за наявності живої праці, в іншому випадку, користі від них не буде ніякої.

Для виправдання існуючої ліберальної економічної системи П. Самуельсон пише наступне: «Уже той факт, що конкурентна система ринку і цін функціонує, виступає переконливим доказом того, що ця система, як і не були її недоліки, є чим завгодно, але тільки не системою хаосу й анархії. Їй

властивий певний внутрішній порядок, і вона підпорядковується певним закономірностям. Вона діє». Ми погоджуємося з автором, що система «функціонує». Але вона погано функціонує, оскільки є кризоутворюючою. Хоча функціонування макроекономічної системи можна значно покращити, змінивши основні принципи її функціонування.

Книжка П. Самуельсона, як і будь-яка книга сучасного ліберального економіста, разом із реальною економікою, наскрізь пронизана ідеями хрематистики, що не дозволяє її вважати «дороговказною зіркою» для побудови високодуховної та високорозвиненої людської цивілізації.

Таким чином, представлені схеми руху ресурсів, товарів та грошей, базуються на сучасній неоліберальній економічній теорії, яка передбачає обов'язкову наявність «прибутку». Цей «прибуток», на думку багатьох авторів, дуже необхідний, оскільки треба сплачувати за оренду землі, по фінансових позиках, за наданий капітал тощо. Виходить, що платити потрібно і тим «підприємцям», які самі не працюють, а свою особисту участь замінюють ресурсом («фактором виробництва»), який їм належить. Враховуючи, що «прибуток» не з'являється сам собою, а постійно має "друкуватися", з кожним новим оборотом, кількість грошей у системі збільшується, а це провокує інфляцію та пов'язані з нею негативні явища.

На протидію прийнятим шахрайським схемам, автор пропонує схему руху товарів і грошей стосовно моделі високоефективної національної економіки, яка спирається на універсальні «морально-етичні» закони світобудови і призначена для розвитку всього суспільства, а не для збагачення окремої групи фінансових шахраїв.

Формування цілей статті

Метою дослідження є пошук нових принципів функціонування макроекономічної системи для прискорення соціально-економічного розвитку суспільства, які ґрунтуються на новому науковому світогляді – «філософія космічної реальності».

Виклад основного матеріалу

Схеми руху товарів та грошей, представлені вище, дають лише поверхнєве судження про функціонування макроекономічних систем. Чому за таких, начебто правильних потоків грошей та товарів, економіка раптом потрапляє у кризовий стан? Чому порушується товарообмін?

Спробуємо глибше вникнути не тільки у макроекономічні процеси, а й у самі принципи, на яких вони побудовані нині, і на яких вони мають бути побудовані у майбутньому, щоб система функціонувала без кризових явищ, і сприяла як розвитку економіки, так і розвитку людини, і суспільства загалом.

Як правило, всі наукові роботи можна розділити на два напрями: «реалістичний» та «романтичний». Вчені-«реалісти» спираються зазвичай на вже відомі поняття, які розроблені попередниками. У цьому випадку можна говорити про розширення наукового знання вишир, яке супроводжується його кількісним зростанням та уточненням вже відомих положень. Вчені-«романтики» віддають перевагу новим підходам і новим рішенням. Тут йдеться про розвиток знання вглиб, його якісне зростання. Цю роботу автор відносить до категорії «романтичних» економічних робіт.

Спочатку скажемо кілька слів про новий науковий світогляд, який було покладено в основу цього дослідження.

Методика полягає у використанні системного та філософсько-гуманістичного підходу, заснованого на вченні Живої Етики, інтуїтивно-чуттєвому сприйняттю дійсності, а також на використанні аналогій, запозичених у Природи та у замкнених технологічних процесів, які вже давно ефективно функціонують на основі універсальних фізичних законів збереження.

Для детальнішого ознайомлення з філософською системою нового наукового світогляду рекомендується звернутися до робіт [11, 27]. При цьому слід врахувати наступне, якщо традиційною матеріалістичною наукою можуть займатися практично всі люди, які мають схильність до експериментування, то займатися новою наукою космічної реальності можуть далеко не всі. Особливість Живої Етики полягає в тому, що її вивчення та осмислення під силу лише тим людям, які досягли певного рівня свідомості. Наявність лише інтелекту недостатньо для розуміння тих законів Космосу, про які йдеться в цьому вченні. Жива Етика, як філософія космічної реальності,

містить у собі цілісну систему пізнання нового космічного мислення. Так академік Л. В. Шапошнікова в роботі [27] зазначає, що «основні положення Живої Етики як системи пізнання, спрямовані на посилення та вдосконалення тих явищ нашого Буття, включаючи науку, культуру, моральність тощо, які зараз проходять через простір криз».

Методологія вчення Живої Етики має тісний зв'язок з дією законів Космосу, без урахування яких не зможе існувати жодна система пізнання. Так дія різних космічних законів охоплює не тільки сам Космос, але поширюється і на земний план, і на розвиток людського суспільства та людини. Одне з головних методологічних положень філософії Живої Етики полягає в тому, що лише Вище може впливати на нижче. Тому дуже важливі вищі космічні закони як еволюції людини, так еволюції й людського суспільства.

Головним предметом Живої Етики є шляхи вдосконалення людини та закони її космічної еволюції. Вчення Живої Етики показує напрямок руху соціуму і моральні принципи, на яких має будуватися життя людського суспільства. Провідна роль у вдосконаленні людини приділяється підвищенню її свідомості. Сучасна матеріалістична наука вважає своїм особливим досягненням отримані результати «науково-технологічного» прогресу, а метанаука вважає, що не величина ВВП є основним показником розвитку держави, а «морально-етичний» прогрес і рівень розвитку свідомості її громадян. За тривалий історичний період «науково-технологічний» прогрес здійснив величезний стрибок, а моральні цінності залишилися майже на колишньому рівні. Змінюються моделі автомобілів та телефонів, а свідомість людей не змінюється. Якщо раніше дикуни, з'ясовуючи стосунки між собою, махали дерев'яними палицями, то зараз сучасна людина махає «дубинками ядерними».

Слід зазначити, що принципи Живої Етики, тобто принципи функціонування універсальних законів світобудови, зовсім не збігаються з принципами функціонування сучасної економіки. Від цього і є причини всіх негативних економічних явищ. Якби економічна теорія спиралася на вищезгадані закони, то жодних кризових явищ в економіці не було.

Поки що багато законів Космосу сучасна наука не може визначити, але окремі високочутливі люди, які мають сильну інтуїцію, відчувають їхню дію на собі. Багато негативних людських якостей, які виявляються в результаті економічної чи іншої діяльності, безпосередньо підпадають під вплив невидимих космічних законів, що в результаті позначається на стані здоров'я тієї чи іншої людини.

Відповідно до філософії Живої Етики, форми прояву світобудови є єдністю матеріальної та духовної сторін. Сучасна ж наука обмежується пізнанням Всесвіту тільки з матеріальної, видимої сторони. Але в нього є й інша, поки що невидима сторона.

У роботі видатного філософа науки Фейєрабенда [9] ми можемо прочитати, що «Наука завжди збагачувалась за рахунок позанаукових методів та результатів, у той час як процеси, в яких нерідко бачили суттєву сторону науки, тихо відмирили та забували». Далі автор пише: «Наука не виділяється у позитивну сторону своїм способом, бо такого способу немає; вона не виділяється і своїми результатами: нам відомо, чого досягла наука, однак у нас немає жодного уявлення про те, чого могли б досягти інші традиції. Це ми ще маємо з'ясувати».

Якщо звернутися до робіт академіка В. І. Вернадського, то він писав, що «Науково зрозуміти це велике, величезної наукової та соціальної важливості явище, ми ще не можемо. Науково зрозуміти – отже встановити явище до рамок наукової реальності – космосу» [32, с. 275]. В іншій його роботі ми можемо прочитати наступне: «Науковий світогляд не є науково істинним уявленням про Всесвіт – його ми не маємо. Він складається з окремих відомих нам наукових істин, з поглядів, виведених логічним шляхом, шляхом дослідження матеріалу, історично засвоєного науковою думкою, концепцій релігії, філософії, життя, мистецтва – концепцій, опрацьованих науковим методом, які ззовні увійшли до науки; з іншого боку, до нього входять різні суто фіктивні творення людської думки – ліси наукового шукання» [31, с. 73].

Окремі, але ще дуже боязкі кроки, у напрямі зв'язку концепції ноосфери В. І. Вернадського з формуванням глобальної економіки, можна знайти у роботі [15]. Зокрема автор пише, що «для розуміння теорії ноосфери політична економія не може обмежуватися лише трудовою теорією у марксистському розумінні, зокрема положенням про те, що людина, людський чинник є лише продуктом виробництва, праці (відома теза основоположників марксизму про створення людини працею). Людина, крім того, є продуктом природи, природною істотою, наділена природними силами (органами чуттів, нервами тощо); закономірним результатом розвитку Всесвіту,

загальнопланетарним явищем, яке продуктує та реалізує у праці свою думку. Внаслідок взаємодії цих трьох складових (людської думки, людської природи і людської праці) виникає синергійний ефект, нова могутня продуктивна сила (за В. Вернадським – нова геологічна сила), яка акумулює, синтезує енергію цих складових і формує ноосферу, її сутність».

Автор роботи [30 с. 114-115], віддаючи пріоритет фундаментальній економічній науці (ФЕН), все-таки звертає увагу і на можливу її інтеграцію з неекономічними науками та іншими позанауковими джерелами пізнання: «з одного боку, ФЕН неспроможна не брати до уваги «Таємну доктрину» О. Блаватської або «Людини-невидимки» С. Далі, а з іншого – вона не має права віддавати ініціативу зближення мистецтву, містиці чи іншим «ненаукам». Відтак саме від ФЕН як філософії економічних наук цілком очікувані відповідні революційні інновації». Зазначимо тільки, що поки економіка буде сильно заматеріалізована та заполітизована, поки вона не повернеться обличчям до людини, чекати від неї побудови високорозвиненої цивілізації не доводиться.

Космічне мислення, або Космізм, набагато ширше за своїми концепціями, ніж сучасне наукове мислення. Нове космічне мислення потребує іншої системи пізнання та інших методологічних основ, ніж ті, які є в сучасних теоріях пізнання. Це буде синтез як наукових, так і метанаукових методів пізнання. Найважливіше місце у ній займатимуть моральні та етичні закони.

У своєму підході до соціально-економічного розвитку ми спиратимемося на знання, отримані з Вищого джерела позанауковим методом. Автору видаються ці знання дуже важливими з точки зору правильного функціонування економіки, а також еволюції людини та суспільства. Розвиток суспільства та економіки має здійснювати за одними й тими ж універсальними законами Всесвіту.

Будемо вважати, що існують Вищі світи, які беруть безпосередню участь у створенні нижчих світів, всесвітів, зірок, планет і навколишньої природи. Щодо планети Земля, вона також спочатку була створена з усіма хімічними елементами та корисними копалинами Вищими світами. Людина до її створення не має жодного стосунку.

Незважаючи на те, що нами вже раніше торкалися загальні питання ув'язування ідей Живкої Етики із «соціально-економічним» розвитком суспільства, дана робота є однією з перших спроб згармонізувати принципи функціонування земного буття, в його економічній частині, із Законами Космосу. «Соціально-економічний» розвиток держави потребує серйозного переосмислення. У цій роботі зроблено ще одну з уже багатьох спроб, торкнутися основних макроекономічних принципів функціонування «товарно-фінансових» потоків у національній економіці.

З представлених вище схем, на перший погляд видно, що рух грошей і товарів здійснюється за замкнутими циклічними маршрутами, начебто все логічно і правильно. Але тоді постає справедливе питання, чому періодично виникають кризи, піднімаються ціни, товари не знаходять споживача, зростає безробіття? За рахунок чого це все відбувається?

Перед тим як приступити до опису власної макроекономічної схеми руху товарів та грошей, дамо деякі пояснення, які безпосередньо торкаються її функціонування.

Важливим моментом є переоцінка суті самої людини, яка з нав'язаної їй моделі «економічної людини», «людини - гвинтика», «людини - ресурсу», «людини - споживача», «людини - продавця робочої сили» має трансформуватися в людиноцентричну модель економіки. Не людина для економіки, а економіка для людини. І це стосується всіх людей. Це не означає, що потрібно створювати сприятливі умови для її існування. Це означає, що треба створювати умови для її максимального розвитку та вдосконалення, підвищення рівня її свідомості. Особлива увага має бути приділена «морально-етичному» прогресу суспільства, який вже давно відстав від «науково-технологічного» прогресу, і розрив між ними продовжує зростати.

Економіка повинна функціонувати на основі таких принципів, які супроводжували б головне планетарне завдання людської еволюції – підвищення рівня свідомості людини. Тільки в цьому випадку вона буде безкризовою та високоефективною. Відразу змінити всі принципи, за якими функціонує сучасна економічна система, неможливо, оскільки цьому протистоятимуть відомі сили, які гальмують розвиток еволюції людства. Але починати треба вже зараз. Не людина має бути підпорядкована економіці, а економіка має бути підпорядкована людині. Не «людина економічна», а – «економіка людська». Таким чином, розуміння розвитку людини як основної мети економіки, а не лише як засобу для виробництва та споживання матеріальних благ, має стати головним принципом для економічної науки.

Отже, як же автору бачиться сучасна роль людини та економічна модель у світі «філософії космічної реальності»? У цьому просторі людина відчуває себе суб'єктом вільної праці, космічного співробітництва, для якої вона була створена космічною реальністю. Економіка тільки тоді стане по-справжньому ефективною, коли вона сприятиме загальному благу однаковою мірою, сприятиме вдосконаленню людини, а не буде вважати її «гвинтиком», «ресурсом», «споживачем». Нагадаємо, що головне планетарне завдання людства полягає у підвищенні рівня своєї свідомості.

Поява грошей як загального еквівалента, з'явилася свого часу одним з найбільш вагомих винаходів людства, після, напевно, створення писемності. Гроші були потрібні для спрощення обміну товарами між людьми. Спочатку система працювала так як треба. Але завжди знайдуться люди, які все перевернуть «із ніг на голову». Навіщо виробляти товар, - вирішили вони, - коли можна виробляти просто гроші, і на них купувати товар. Це набагато легше і набагато вигідніше. Особливо величезних результатів ця шахрайська схема досягла вже у наші часи. При цьому, якщо всім заборонити виробляти гроші, а комусь – дозволити, то можна дуже добре збагатитися. Але щоб ця шахрайська схема не впадала в очі і не викликала підозр, і була вигадана така лжеекономічна категорія як «прибуток». І всьому суспільству була впроваджена у свідомість ідея про його найважливішу роль під час здійснення економічної діяльності. Таким чином, отримання "прибутку" стало головним завданням підприємницької діяльності. Але для того, щоб отримати «прибуток», його потрібно «надрукувати» - сам він ні звідки не візьметься. Ось для цього й потрібний «друкарський верстат». А щоб отримати багато «прибутків», цей верстат треба приватизувати. Насправді, для ефективної роботи економіки ніякий «прибуток» не потрібний. Він потрібен лише для шахрайських фінансових схем світових банкірів. Через постійну емісію грошей у світі спостерігається зростання цін (інфляція). Після того, як 15 серпня 1971 року долар від'язали від золота, трійська унція за 54 роки подорожчала майже в 95 разів. Якщо раніше трійська унція (31,10348 г) коштувала 35 \$, то тепер вона коштує 3310 \$ [33].

Гроші обожили, наділили їх якимись особливими властивостями, хоча насправді це звичайний засіб обміну вкладеної праці, на вироблені товари. Замість того, щоб робити акцент на людську працю – справжнє джерело багатства, стали робити акцент на гроші – уявне джерело багатства. Кому, наприклад, потрібні гроші на безлюдному острові чи на Місяці? Лише особиста праця має бути джерелом добробуту людини. Будь-які маніпуляції з грошима мають бути припинені. Покласти цьому кінець можна тільки при постійній грошовій масі. Тому треба використовувати не екстенсивний шлях розвитку – збільшення грошової маси, а інтенсивний шлях – збільшення швидкості її оборотності. Треба розуміти, що у Всесвіті існують універсальні закони, які однаково діють у різних сферах буття. Одним з таких основоположних законів є закон збереження матерії, який проявляється і в законі збереження енергії, і в законі збереження речовини. Сучасній науці добре відомо, що енергія нікуди не зникає, вона тільки переходить з одного стану в інший. Те саме відбувається і з речовиною. Достеменно відомі замкнуті процеси, які пов'язані з оборотом у природі води, вуглецю та азоту. За таким же принципом успішно функціонують і технічні об'єкти: замкнуті системи очисних споруд, опалювальні системи, холодильні системи, фонтани тощо. Як приклад можна вказати і на замкнуту систему кровообігу у людини. Так само як здійснюється кругообіг речовин у природі - без збільшення їх кількості, так само повинен здійснюватися і кругообіг грошей в економіці. Тільки сталість грошової маси зможе забезпечити безкризовий розвиток економіки.

Суспільство придумало різні способи отримання грошей, при цьому зовсім не турбуючись про працю. Видача кредитів під відсотки, здавання в оренду землі, обладнання, приміщень – вся ця діяльність відноситься до розряду хрематистики, яка має бути повністю відокремлена від реального економічного процесу. Для цього є казино, іподроми, гральні автомати, букмекерські контори. Але вони до реальної економіки не мають жодного стосунку. Сучасне суспільство наскрізь пронизане вадами. Величезна роль тут належить сучасній ліберальній економіці, яка супроводжує розвитку таких людських вад як жадібність, сріблολюбство, ненажерливість.

Відповідно до фундаментальних законів Всесвіту, Істина, Краса та Функціональність пов'язані між собою. Авіаконструкторам, наприклад, з практики льотних випробувань достеменно відомо, що гарний літак має гарні льотні характеристики, а некрасивий - погані. Інший приклад. Крапля води, яка падає, для кращого подолання опору повітря, набуває красивої обтічної форми, яка дозволяє їй якнайкраще здійснювати переміщення в повітряному середовищі. Все красиве у природі - функціональне та ефективне. Що ж до людського суспільства, то тут величезну роль грають

«морально-етичні» закони. Якщо брати саме принципи функціонування економіки, те, що спрямоване на благо всього суспільства, то й ефективне, а якщо спрямоване на благо лише обраних, то неефективне. Для ефективного функціонування людського суспільства необхідно дотримуватися етичних законів. Лише розвиток на благо всього суспільства може бути ефективним.

Категорія "вартість" - це людська вигадка, така ж сама, як і гроші. Вартість потрібна лише як умовний захід для розподілу благ між громадянами, згідно з трудовою участю кожної людини. Категорія «вартість» відноситься лише до того предмета, в який вкладено людську працю. Вартість товару визначається лише вартістю праці, вкладеної у виготовлення цього товару. Величина вартості товару і величина вартості праці мають бути тотожними. Вартість будь-якого товару: їжа, одяг, комп'ютер, ліки, автомобіль, нерухомість тощо, визначається лише вартістю заробітної плати всіх робітників, які брали участь у виробництві та реалізації цього товару, починаючи від постачальників енергоносіїв та комплектуючих, закінчуючи працівниками торгових підприємств. Наприклад, корисні копалини, які перебувають у землі, нічого не варті, тому що людина їх не створювала. Все, що створено Природою, вартості не має, хоч і має певну цінність для людини. Все, що створено природою, належить всім людям однаково. Це подарунок людству від Творця. І якщо хтось захоче привласнити цей дар собі, а потім продати іншим, з метою особистої наживи, він здійснить антилюдські дії. Все що антилюдське, те й антинаукове. І коли кажуть, що в землі перебуває таких копалин на мільярди доларів, то це людська дурість і невігластво, яке до сучасного наукового мислення, заснованого на Космічному світогляді, не має жодного стосунку.

Наприклад, кінцева вартість газу повинна складатися тільки з величини оплати праці робітників, які видобувають газ, оплати праці робітників, які забезпечують його зберігання та транспортування тощо. Сам же газ, який знаходиться у надрах землі, нічого не вартий. Він не є товаром, бо людина його не виготовляла. Те, що було сказано про газ, стосується також нафти і вугілля. Ще раз повторимо, все, що є нерукотворним – вартості не має, хоча може мати дуже велику цінність для людства. Те саме стосується й інших корисних копалин: руда, у тому числі уранова, мармур, граніт, золото, дорогоцінне каміння, рідкісноземельні метали тощо. Якщо нерукотворні речі оцінювати як рукотворні, то так можна дійти до того, що й повітрям хтось почне торгувати.

Ми вже не говоримо про таку людську наддурість як торгівля грошима, яка до науково обґрунтованих рішень зовсім не має жодного стосунку. Вона має саме пряме відношення до сфери моралі, оскільки представляє інструментарій незаконного збагачення персонажів із низькими моральними якостями та низьким рівнем свідомості.

В одних випадках людина присвоює собі вартість чужої праці, в інших випадках – корисність природних ресурсів, яку також одягає у вартісну форму, у третьому випадку – просто «друкує гроші» і за них набуває всіляких благ. І це говорить не про її талант як підприємця (про що люблять писати сучасні підручники з економіки), а про її низькі моральні якості, що мають егоїстичну спрямованість. Крім поширеного у світі звичайного злочинства, існує дуже багато шахрайських схем, пов'язаних із отриманням «прибутку». Це якраз ті випадки, коли трудові витрати неадекватні доходам. Тому мають бути прийняті такі економічні та фінансові умови, за яких такі схеми стали б неможливими.

Прийнята нині економічна ліберальна модель, крім того, що вона провокує масу кризових явищ в економіці, так вона ще й є величезним гальмом на шляху основного планетарного завдання людства – його еволюції, тобто «морально-етичного» прогресу, який пов'язаний з підвищенням рівня свідомості. Саме навпаки, вона сприяє розвитку самих негативних людських якостей, таких як жадібність, корисливість, срібололюбство, меркантильність, егоїзм, заздрість, аморальність.

Найважливішою умовою безінфляційної економіки є сталість грошової маси. На відміну від товарів, які беруть участь в акції купівлі-продажу один раз, гроші можуть брати участь багато разів. Тому збільшувати грошову масу немає потреби. Потрібно збільшувати швидкість її оборотності. Інтенсивний шлях розвитку завжди ефективніший, ніж екстенсивний.

Величина вартості блага та величина солідарної оплати праці за його виготовлення – цілком умовний показник, який, як показала історія, може змінюватись у досить широких межах, залежно від прийнятої «фінансово-економічної» моделі господарювання та прийнятої системи фінансового рахунку у конкретний історичний період. Треба сказати, що під час будь-яких смут і військових дій, грошові знаки завжди дуже девальвували. При правильній же «економіко-фінансовій» моделі господарювання та зростанні продуктивності праці, ціни мають тенденцію до зниження.

Якби всі люди виробляли б тільки споживчі товари, то особливих проблем з реалізацією товарів не виникало. Люди купували б товари один в одного за допомогою грошового еквівалента, не сплачуючи при цьому ніяких податків. Але так як насправді все складніше: існують сфери діяльності, які виробляють неспоживчі товари, які люди не купують, вони потрібні для потреб підприємств. Є сфери діяльності, робітники яких працюють на загальне благо, але з різних причин оцінити їхню працю дуже складно, і ще складніше її сплатити. Як, наприклад, оцінити роботу судді, якщо він виніс вирок не на вашу користь. Або як оцінити працю поліцейського, який захищаючи вас від грабіжників, ризикував своїм життям. І таких категорій службовців дуже багато. Це і вчителі, і лікарі, і вчені, і пожежники, і військовослужбовці, працівники державних установ тощо. Крім того, існують підприємства, які займаються створенням загальних благ, які не продаються, таких як дороги, мости, парки, зони відпочинку, державні будівлі та споруди тощо. Тому дуже правильним є те, що на утримання всіх цих категорій працівників, всі інші підприємства, які випускають продукцію, яку можна оцінити, спрямовують частину свого доходу, тобто сплачують податок («частка держави»). Це стосується й утримання всіх соціальних категорій населення, які або ще не працюють (учні, студенти) або вже не працюють (пенсіонери, люди з обмеженими фізичними можливостями тощо).

Дамо пояснення деяким термінам, прийнятим в даній моделі. «Собівартість» – витрати, які несе суб'єкт економічної діяльності (СЕД), купуючи необхідні матеріали та послуги у постачальників. Зарплата працівників СЕД при даному підході не входить у собівартість продукції.

Під «Тобівартістю» мається на увазі відпускна вартість продукції. «Тобівартість» – «Собівартість» + «Грошовий еквівалент праці» (додана вартість). "Грошовий еквівалент праці" = заробітна плата всіх працівників СЕД + "частка держави".

На рис. 5 представлено схему формування ціни продукції на підприємстві окремого СЕД.

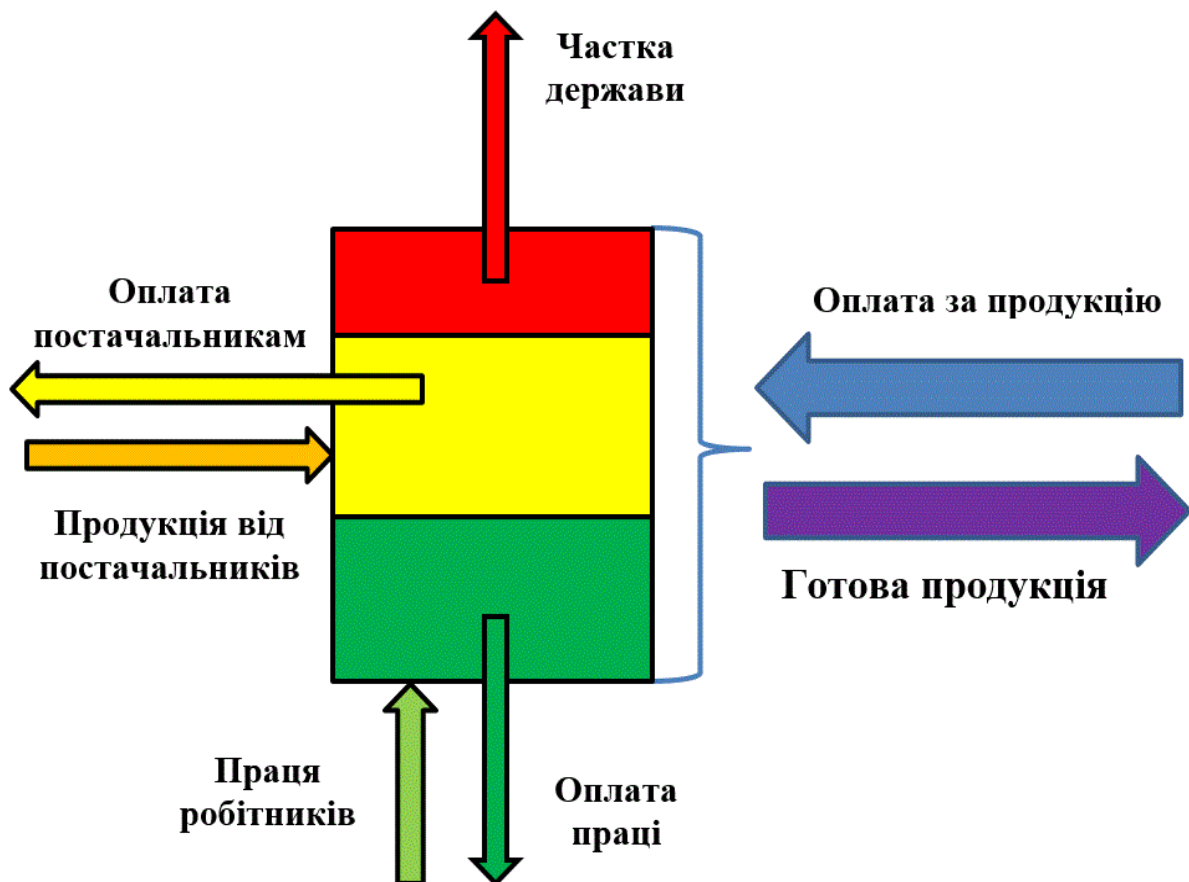

Рис. 5. Схема формування ціни продукції на окремому підприємстві

На рис. 5 жовтим кольором показана частина вартості продукції, яка придбана у постачальників («собівартість»); зеленим кольором показано частину вартості продукції, яка спрямована на виплату заробітної плати працівникам СЕД; червоним кольором показана частина вартості продукції, яка сплачена до бюджету («частка держави»). За таким самим принципом відбувається формування ціни продукції і на інших СЕД.

Якщо підприємство, наприклад, впроваджує нову, більш продуктивну технологію, то в цей період зарплата робітників підприємства може знизитися, оскільки частину коштів буде витрачено на придбання нового технологічного устаткування. Але після того як нове виробництво вступить в дію, зарплата робітників зросте ще більше, ніж була до зниження. І це цілком нормально.

На рис. 6 представлено багатоетапну схему формування вже ВВП держави. На ній зеленим кольором показано частку заробітної плати працівників підприємств у загальній вартості продукції; червоним кольором показано «частку держави» (податок) – заробітна плата працівників бюджетної сфери та трансфертні виплати; жовтим кольором показано вартість оплат постачальникам, яка у свою чергу складається із заробітної плати їх працівників, податку та оплати попереднім постачальникам. У результаті загальна вартість внутрішньої валової продукції (ВВП) складається із заробітної плати працівників всіх підприємств, які беруть участь у випуску продукції, та бюджетних виплат. Оскільки всі зароблені гроші направляються на придбання споживчих благ, то ВВП держави визначається кінцевою вартістю вироблених споживчих благ.

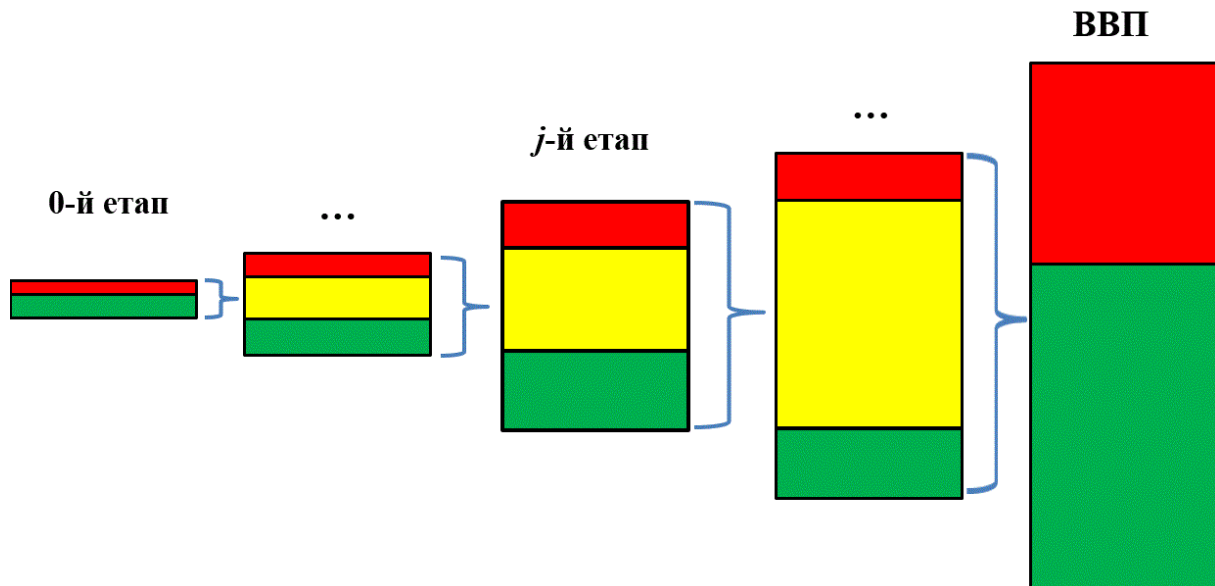

Рис. 6. Багатоетапна схема формування ВВП держави

З рис. 6 можна бачити, що «собівартість» для покупця є «тобівартістю» для продавця, яка включає заробітну плату його працівників та його податок до бюджету. І так по всьому ланцюжку виготовлення товару. Таким чином, величина ВВП держави складається з оплати праці працівників усіх СЕД та оплати праці працівників бюджету.

Перед тим як описати процеси, які протікають у макроекономіці, позначимо основні принципи, прийняті при побудові моделі її функціонування.

Перший принцип полягає в тому, що економіка має сприяти розвитку самої людини, підвищенню рівня її свідомості, задовольняти «морально-етичним» відносинам між людьми.

Другий принцип полягає в тому, що суб'єкт економічної діяльності (СЕД) є самостійною господарською одиницею, яка веде свою економіко-фінансову діяльність у фінансовому партнерстві з державою. СЕД отримує гроші за реалізований товар, розплачується з постачальниками, платить зарплату своїми працівниками та проплачує державі її частку. Вітається колективна форма власності, коли працівники підприємства є його власниками

Третій принцип цього підходу полягає в тому, що оплачуватись має лише реальна жива праця. Всі способи, що дозволяють отримувати гроші, і при цьому не працювати, повинні суворо припинятися. Цей принцип не стосується трансфертних платежів.

Четвертий принцип полягає в тому, що між СЕД та державою існує «приватно-державне» партнерство, яке полягає в тому, що держава максимально сприяє функціонуванню підприємства, у тому числі забезпечуючи його безвідсотковими позиками на зворотній основі, а підприємство сплачує державі її частку. Тільки СЕД сплачує податок до бюджету, який для даного підходу називається «частка держави». Оплата праці працівників СЕД є базою для визначення величини «частки держави», яка спрямовується до бюджету одночасно з виплатою заробітної плати. Самі працівники нічого не платять. Більше жодних податків не існує.

П'ятий принцип полягає в тому, що всі гроші повністю належать державі, а підприємства та люди ними тимчасово користуються для здійснення між собою обмінних операцій будь-якими благами. Міждержавна торгівля (обмін) повинна здійснюватися або на основі бартеру, або за золото. Експортувати товари чи ресурси в обмін на валюту, яка має нескінченну емісію, не має ніякого сенсу, оскільки ресурси є кінцевими, а емісія нескінченна.

Шостий принцип полягає в тому, що грошова маса є незмінною. Емісія заборонена. Грошова маса перебуває у безготівковій формі. На початковому етапі дозволено ходіння готівки, але тільки у вигляді монет різного номіналу.

Сьомий принцип полягає в тому, що гроші повинні весь час перебувати в русі. Завдання у тому, щоб їх постійно витрачати. Чим швидше здійснюватиметься оборотність грошей, тим краще.

Восьмий принцип полягає в тому, що домогосподарства та члени домогосподарств жодних податків не сплачують. Вони існують за рахунок трудових доходів (заробітна плата) та трансфертних виплат (пенсії, стипендії тощо).

Дев'ятий принцип полягає в тому, що хрематистика має бути повністю відокремлена від реальної економіки. Такі лжеекономічні категорії як «прибуток», «відсоток» та «рента» у моделі відсутні. Дуже популярна думка, що «прибуток» потрібний для розвитку виробництва. Та це не так. Можливі й «безприбуткові» схеми розвитку, які працюють ще ефективніше.

Десятий принцип полягає в тому, що усі природні багатства, надані людству Вищими силами, вартості не мають. Вони не є товаром, оскільки людина їх не створювала.

Більш детально всі основні принципи функціонування моделі високоефективної національної економіки представлені у роботах [16-22].

Опишемо процеси, що протікають у національній економіці з позицій замкнутої макроекономічної системи. При цьому подивимося на схему "товарно-грошових" відносин з іншого ракурсу.

Макроекономіка є складною динамічною системою, яка має справу з величезною кількістю людей, підприємств, товарів і грошей. Тому для того, щоб детальніше описати процес функціонування макроекономічної системи, її доцільно розглядати за допомогою теорії множин [3, 5, 28]. Основними поняттями цієї теорії є поняття множини та її елементів. Георг Кантор, як автор теорії множин, визначав множину наступним чином: «Множина є будь-яке зібрання певних і помітних між собою об'єктів нашої інтуїції чи інтелекту, мислимо як єдине ціле. Ці об'єкти називаються елементами або членами множини» [29]. Таким чином, множина складається з елементів, які мають деякі властивості та знаходяться в деяких відносинах між собою або з елементами інших множин. Елементами множин можуть бути різні об'єкти: підприємства, люди, товари, платежі тощо, тобто все те, що може мати безпосереднє відношення до макроекономіки.

Все населення країни, виходячи з його приналежності до різних «виробників-споживачів», розіб'ємо умовно на наступні три соціально-економічні сектори:

Сектор S_1 – Виробники благ для продажу населенню;

Сектор S_2 – Виробники благ для продажу підприємствам, але не населенню;

Сектор S_3 – Виробники суспільних благ, які нікому не продаються, а також споживачі благ, які самі нічого не виробляють.

Представники сектора S_1 виробляють безліч різних товарів та послуг, призначених для споживання населенням, у тому числі: продукти харчування, одяг, меблі, товари побутового призначення, будівельні матеріали, комунальні послуги, транспортні послуги, торгові послуги тощо. Представники цієї групи за свою працю отримують заробітну плату і є споживачами цих самих благ.

Представники сектора S_2 виробляють безліч різних товарів та послуг, не призначених для купівлі населенням, у тому числі: сировину, матеріали, промислове обладнання, які потрібні різним

підприємствам; будівництво автошляхів, мостів, парків, будівель та споруд громадського користування, державних підприємств, благоустрій вулиць та територій; виробництво техніки для силових структур, здійснюють послуги, в тому числі і для бюджетних структур. Представники цього сектора за свою працю отримують заробітну плату і є споживачами благ, які також виробляються сектором S_1 .

До представників сектору S_3 відносяться працівники бюджетних структур, які працюють на загальне благо, та соціально захищені верстви населення, які самі ніяких благ не створюють, але потребують споживчі блага (пенсіонери, інваліди, студенти тощо). Останнім поступають трансфертні платежі. Представники сектору S_3 існують за рахунок податку – «частка держави».

Представимо кожен сектор економіки у вигляді множини

$$\begin{aligned} S_1 &= \{x_1, x_2, x_3, \dots, x_i, \dots, x_n\}; \\ S_2 &= \{y_1, y_2, y_3, \dots, y_i, \dots, y_n\}; \\ S_3 &= \{z_1, z_2, z_3, \dots, z_i, \dots, z_n\}. \end{aligned}$$

Елементами цих множин є підприємства відповідних секторів. На кожному підприємстві x_i сектора S_1 працює безліч людей, які отримують зарплату та кожне підприємство випускає безліч споживчої продукції, призначеної для реалізації населенню. Підприємства секторів S_2 та S_3 теж випускають продукцію чи надають послуги, але вони не призначені для оплати фізичними особами.

Всі ці сектори економіки нас цікавлять насамперед як платники грошей фізичним особам за їхню працю, а сектор S_1 цікавить ще й як виробник споживчих товарів, які зможуть придбати працівники всіх секторів економіки.

Безліч підприємств усіх секторів економіки позначимо через S

$$S_1 \cup S_2 \cup S_3 = \bigcup_{i=1}^3 S_i = S$$

У кожному секторі економіки працюють фізичні особи, які отримують заробітну плату за свою працю (у секторі S_3 ще враховуватимемо громадян, які не працюють, але отримують трансфертні платежі).

Безліч працівників сектору економіки S_1 позначимо через R_1

$$R_1 = \{r_1, r_2, r_3, \dots, r_i, \dots, r_k\},$$

де r_i - i -й робітник S_1 сектора економіки; $r_i \in R_1$; $1 \leq i \leq k$.

Безліч працівників сектору S_2 позначимо через R_2

$$R_2 = \{r_{k+1}, r_{k+2}, r_{k+3}, \dots, r_n\}$$

Безліч працівників сектору S_3 позначимо через R_3

$$R_3 = \{r_{n+1}, r_{n+2}, r_{n+3}, \dots, r_z\}$$

Безліч працівників усіх секторів економіки позначимо через R

$$R_1 \cup R_2 \cup R_3 = \bigcup_{i=1}^3 R_i = R.$$

$$R = \{r_1, r_2, r_3, \dots, r_i, \dots, r_k, \dots, r_n, \dots, r_z\}.$$

Усього загальна кількість працівників усіх секторів економіки дорівнюватиме кількості елементів множини R , тобто - Z .

Q – безліч споживчих товарів, виготовлених на всіх підприємствах сектору S_1 протягом року; $Q = \{q_1, q_2, q_3, \dots, q_i, \dots, q_n\}$, де q_i – i -а одиниця виробленого споживчого товару;
 P – відповідно безліч цін споживчих товарів, виготовлених у секторі S_1 протягом року; $P = \{p_1, p_2, p_3, \dots, p_i, \dots, p_n\}$, де p_i – вартість i -ої одиниці виготовленого споживчого товару;
 Валовий внутрішній продукт (Y) дорівнюватиме

$$Y = QP = \sum_{i=1}^n q_i p_i$$

З одного боку, випущено товарів на певну суму, яка відповідає величині ВВП, а з іншого боку, така ж сама сума повинна бути заплачена працівникам за їхню працю (включаючи трансфертні платежі).

Безліч виплат (зарплат), отриманих кожним i -им працівником усіх секторів економіки протягом року, представимо в наступному вигляді

$$W_i = \{w_1, w_2, \dots, w_j, \dots, w_m\}$$

де w_j – сума j -ої виплати; $w_j \in W_i$; $1 \leq j \leq m$.

Загальна сума виплат, отримана i -м працівником протягом року становитиме

$$g_i = \sum_{j=1}^m w_j$$

Загальна сума виплат, отримана всіма працівниками всіх секторів економіки, становитиме

$$G = \sum_{i=1}^z g_i$$

Безліч домогосподарств у країні позначатимемо літерою D

$$D = \{d_1, d_2, d_3, \dots, d_i, \dots, d_n\},$$

де d_i – i -е домогосподарство, яке представляє безліч громадян, які мають фінансові надходження; $d_i \in D$; $1 \leq i \leq n$.

$d_i = \{r_1, \dots, r_i, \dots, r_k\}$, де r_i – i -й член домогосподарства, який має фінансові надходження; $r_i \in d_i$; $1 \leq i \leq k$.

Загальну кількість громадян усіх домогосподарств, які отримують виплати, позначимо через H

$$H = \sum_{i=1}^{i=k} d_i r_i$$

З іншого боку $H = Z$

На рис. 7 показана схема руху грошей та благ у макроекономіці.

На схемі прийнято такі умовні позначення: S_1 – сектор економіки, який виробляє блага для населення; S_2 – сектор економіки, який виробляє блага для підприємств; S_3 – бюджетний сектор економіки; D – домогосподарства; B – блага; Γ – гроші; ЗП – заробітна плата; Тр – трансфертні платежі; ЧД – «Частка держави» (податок).

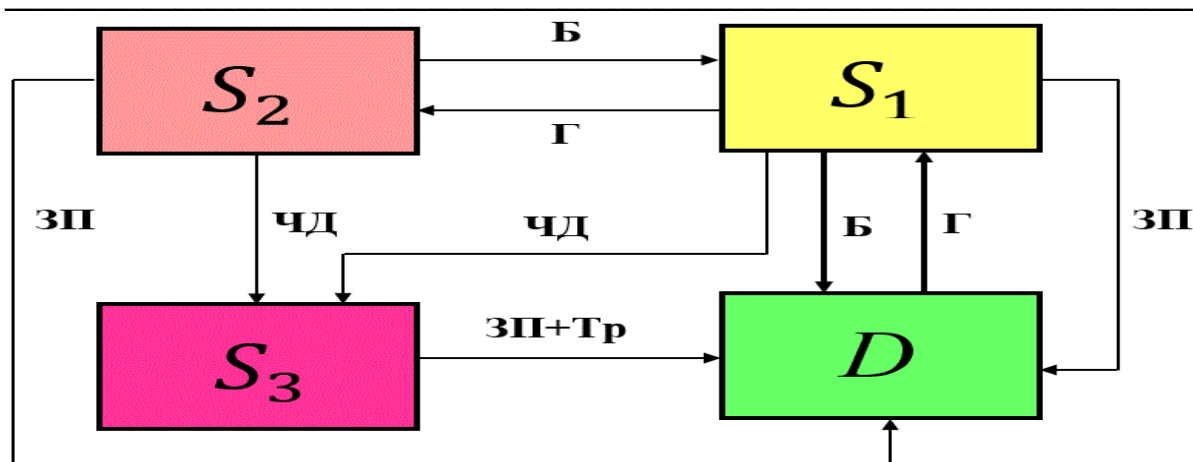

Рис. 7. Схема руху грошей та благ у макроекономіці

Зі схеми (рис. 7) видно, що в якому б секторі економіки люди б не працювали, все одно вони купуватимуть тільки споживчі товари в секторі S_1 . Іншими словами, ВВП держави визначається лише кінцевою величиною вартості споживчих благ. Ця схема є досить умовною (спрощеною). Насправді багато підприємств можуть одночасно постачати блага як для потреб підприємств сектор (S_1 та сектор S_2), так і для потреб населення (сектор D). Наприклад, вода, газ, електроенергія, зв'язок тощо. В нашому випадку це не принципово. Будемо умовно вважати, що та частина підприємства, яка постачає ресурси іншим підприємствам, належить до S_2 , а та, що постачає блага домогосподарствам, належить до S_1 .

Таким чином, незалежно від того, виробляють громадяни якісь блага чи не виробляють, всі вони набувають лише споживчих благ. Тому загальна вартість споживчих благ має дорівнювати загальній кількості грошей, виплачених усім громадянам.

Загальна кінцева вартість продукції повинна складатися тільки з оплати праці всього ланцюжка працівників, які беруть участь у виготовленні та реалізації цієї продукції, а також виплат громадянам, які фінансуються з бюджету за рахунок податку, який сплачують СЕД.

Незважаючи на уявну простоту й фінансову свободу, система являється дуже жорсткою. Будь-яка виплата заробітної плати супроводжується одночасною сплатою податку до бюджету.

Схема руху грошей та товарів обов'язково має бути пов'язана з формулою Нькомба-Фішера.

Враховуючи, що гроші можуть багаторазово брати участь в акціях купівлі-продажу, І. Фішер свого часу у роботі [10] запропонував наступне рівняння обміну

$$MV = \sum pQ$$

де M – кількість грошей, які перебувають в обігу;

V – швидкість обігу грошей;

p – ціна товару;

Q – кількість товару.

Вказане вище рівняння пов'язане з купівлею товару. Але щоб його купити, треба мати гроші, які потрібно заробити за рахунок своєї трудової діяльності. Тому можливе і наступне рівняння, пов'язане з отриманням грошей

$$MV = \sum rg$$

де r – працівник одного із секторів економіки;

g – загальна сума виплат, отримана працівником протягом року.

Оскільки ліві частини цих рівнянь однакові, то й праві частини цих рівнянь тотожно рівні між собою

$$\sum pQ = \sum rg$$

Формула розрахунку необхідної грошової маси матиме такий вигляд

$$M = \frac{\sum pQ}{V} \text{ або } M = \frac{\sum rg}{V}$$

Чомусь прийнято вважати, що гроші – це особливий вид універсального товару, який використовується як еквівалент, за допомогою якого виражається вартість різних товарів. Але ж за допомогою грошей насамперед виражається і вартість самої праці. Так, наприклад, зарплата є грошовим еквівалентом праці. Вартість блага також є сумарним грошовим еквівалентом праці всіх працівників, які брали участь у створенні цього блага. Потрібно постійно нагадувати суспільству, що основна функція грошей – це посередництво в операціях між оплатою вартості праці та оплатою вартості блага. Проходячи по складному багатоетапному виробничо-реалізаційному ланцюжку, товар постійно збільшує свою вартість, тому що на кожному наступному етапі додається вартість людської праці, вкладеної в цей процес. Таким чином, підсумкова вартість блага має кумулятивний характер. Оскільки в суспільстві прийнято солідарну оплату праці, то частина вартості праці кожної людини у вигляді податку, спрямовується на оплату загальнодержавних витрат, без яких неможливе життя цивілізованого суспільства.

Заробітна плата є грошовим еквівалентом витраченої праці. Спочатку людина обмінює свою працю (П) на заробітну плату, яка представляє грошовий еквівалент праці (ГЕП), а потім його обмінює на якісь блага (Б), вартість яких також відповідає ГЕП. Процес виробництва та розподілу благ можна представити наступною схемою $P \Leftrightarrow ГЕП \Leftrightarrow Б$. Таким чином, ГЕП є посередницьким елементом між працею, завдяки якій виробляються блага, і розподілом (придбанням) цих благ. Але щоб кількості грошей у вигляді зарплати, вистачало на купівлю товарів, вартість праці та вартість товарів повинні відповідати один одному, тобто бути еквівалентними $P \Leftrightarrow Б$.

Для запропонованої нової «економіко-фінансової» моделі обов'язковою умовою повинна бути сталість грошової маси ($M = \text{const}$). На зростання економічного розвитку, окрім зростання продуктивності праці за рахунок науково-технологічного прогресу, має впливати тільки швидкість обігу грошової маси, яка повинна прагнути до максимуму ($V \rightarrow \text{max}$).

Так, наприклад, якщо заробітну плату виплачувати 2 рази на місяць, то протягом року її буде виплачено 24 рази ($V=24$). У цьому випадку і грошова маса може бути в 24 рази меншою від обсягу ВВП (рис. 8). А якщо заробітну плату, наприклад, виплачувати один раз на декаду, то грошова маса може бути в 36 разів ($V=36$) меншою від обсягу ВВП.

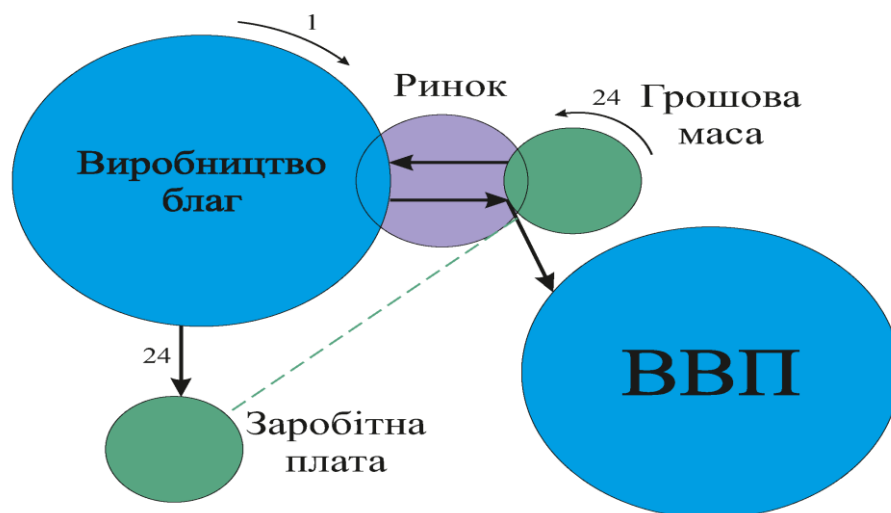

Рис. 8. Схема товарно-грошового руху

На рис. 8 представлена схема товарно-грошового руху при різних обсягах ВВП та грошової маси, яка залежить від швидкості її оборотності.

Про необхідність збільшення оборотності грошової маси, йшлося в роботі [10], а результати експерименту, здійсненого ще в 1934 році в Австрійському місті Вергль, який показав свою ефективність, докладно описані в роботі [12].

Можливо, колись товари будуть розподілятися і без грошей, але це надто віддалена перспектива, яка цілком залежить від рівня свідомості людства. В даний час гроші виконують роль інформаційного еквівалента між величиною вартості товару і величиною оплати праці кожної людини, що бере участь у виготовленні товару. Основний сенс грошей у тому, що вони несуть у собі інформаційне повідомлення, яке свідчить, на яку величину створених благ може розраховувати людина за свою працю. Гроші можуть бути в електронній формі: у вигляді цифр у комп'ютері або у готівковій формі: у вигляді цифр на спеціальному паперовому чи металевому матеріальному носії.

Загальна схема еквівалентного обміну вартості праці на вартість блага, повинна бути такою, яка представлена на рис. 9.

Рис. 9. Загальна схема еквівалентного обміну
П – праця; Г – гроші; Б – блага

Спочатку люди міняють свою працю на гроші, а потім гроші міняють на блага. При цьому вартість праці та вартість блага мають збігатися. Решта схем, де вартість праці та вартість товару не збігаються, є антинауковими і не сприяють об'єктивному розподілу благ між людьми.

Гроші, звичайно, можна отримати різними шляхами: виграти їх у казино, на іподромі, в лотерею, отримати в подарунок, можна їх нарешті просто вкрати. Але ці способи отримання грошей до економіки не мають жодного стосунку. Треба розуміти, що гроші, отримані за працю, однією людиною, можуть бути не реалізовані саме нею, а перейти різними шляхами до іншої людини, яка цю працю не виконувала. Але врешті-решт вони все одно будуть витрачені на придбання споживчих благ.

Висновки

Думка про те, що гроші мають бути зароблені тільки працею, має стати наріжним каменем нової економічної ідеології. Крім того, треба намагатися відходити від термінів "купівля" та "продаж", а більше використовувати термін "обмін". Лжеекономічна категорія «прибуток» має бути повністю виключена з економічної теорії. Не всі знання, які представлені у сучасних наукових підручниках та активно нав'язуються суспільству, є істиною. Вважають, що «прибуток» є стимулом до роботи. Це зовсім не правильне посилення. Стимул для роботи має бути один – створювати матеріальні та духовні блага для гідного життя у необхідній кількості, а не для отримання «прибутку». За рахунок так званого «прибутку» з'явилося дуже багато ледарів, замість яких «працюють» ресурси, які їм належать. Тільки реальна праця людини має бути показником її матеріального достатку. Хтось може заперечити, а як же «підприємницькі здібності», за які підприємцю виплачується «прибуток»? Так, справді «підприємницькі здібності» - це праця, за яку має виплачуватись заробітна плата. Але на жаль, у сучасному світі дуже часто під «підприємницькими здібностями» ховаються «кримінальні здібності», які знаходять своє втілення у шахрайських схемах, рейдерських захопленнях, знищенні конкурентів, хабарництві тощо. «Прибуткова» парадигма потрібна для постійної емісії грошей та збагачення світової банківської олігархії. Багато хто може заперечити, що ця система і так працює, і навіть звичайні підприємства отримують «прибуток». Так, система працює, але при цьому вона

супроводжується кризовими явищами, які гальмують її функціонування. Але це ще півбід. Основна проблема полягає в тому, що існуючі методи економіки гальмують розвиток людства в «морально-етичному» плані, не сприяють підвищенню рівня його свідомості. А це є найголовнішим планетарним завданням еволюції людства. При «безприбутковому» варіанті розвитку економіки, значно зросте її ефективність і людство отримає можливість подальшого духовного розвитку. Крім того, чинна «фінансово-економічна» система спрямована на збагачення лише обраних, а «безприбуткова» модель значно прискорить підвищення добробуту всіх членів суспільства.

За скоєне невелике правопорушення прийнято сплачувати штраф, який, як правило, представлений у грошовій формі. На наше глибоке переконання, такий вид покарання далеко не переконливий, особливо для осіб, які мають хороші грошові доходи. Замість грошового покарання краще використовувати трудотерапію – відпрацювання на благо суспільства певної кількості часу. Наповнення бюджету має здійснюватися виключно за рахунок єдиного податку – «частки держави».

Ми ніколи не зможемо вдосконалити цей світ, не вдосконалив спочатку людину. І жодні складні економічні формули та фінансові розрахунки нам у цьому не допоможуть. Вдосконалювати людину можна з різних боків Буття: через науку, культуру, мистецтво, релігію, ідеологію. Так склалося, що сучасні економічні методи також поширилися і на ці духовні сфери діяльності, що є особливо небезпечним.

Тому методи, які використовуються в економіці в даний час, є гальмами для вдосконалення людства. Люди врешті-решт мають визначитися, треба продовжувати розвивати економіку або треба почати розвивати саму людину. Треба розуміти, що економічний розвиток без розвитку соціального, призведе до загибелі всієї планети. «Оружжя все більшає в розмірах, а люди щодалі меншають», – попереджував О. Гончар у романі «Собор».

В даний час треба призупинити «науково-технологічний» прогрес і всі зусилля спрямувати на прогрес «морально-етичний», тому що розрив між ними постійно збільшується, що врешті-решт призведе до загибелі всієї людської цивілізації. Водночас олігархи все робитимуть, щоб зберегти існуючу тенденцію, пов'язану з «науково-технологічним» прогресом, який обіцяє їм додаткові «прибутки». Розвитком і вдосконаленням людей також сучасна влада не займатиметься, оскільки управляти неосвіченими масами значно зручніше. Тому проблеми сучасного суспільства треба шукати не у сфері економіки, а у сфері «морально-етичних» відносин.

Сучасне суспільство споживання виховало дуже пасивне покоління. Та й багато людей старшого покоління підпали під дію сучасних реалій. З підвищенням відносного добробуту населення, люди замість свого вдосконалення - головного планетарного завдання людства - перетворилися на пасивних споживачів та «марнотратників життя». Більше стали їсти, менше рухатися. Комфортні умови існування зовсім не стимулюють людей невисокого рівня свідомості до подальшого розвитку.

У світі далеко не все здійснюється на основі наукового знання. Якщо це наукове знання заважає комусь впливовому збагачуватися, воно буде просто проігноровано. Слід зазначити, що олігархами вітається новизна в техніці та технології, які допомагають їм отримувати додатковий «прибуток». Але новизна в галузі «економіко-фінансових» відносин, яка торкається їхніх комерційних інтересів, абсолютно їм не потрібна. Тому і не впроваджуються в практику високоефективні економічні моделі, які обмежують надпотребі олігархів але спрямовані на інтенсивний розвиток всього суспільства.

Ця тема є дуже великою і наукомісткою і тому не може бути повністю висвітлена в окремій статті.

MYAMLIN V. V.

Doctor of Technical Sciences, Senior Researcher, Professor of the Department «Wagons and carriage economy», Ukrainian State University of Science and Technologies, e-mail: vladislavmyamlin7@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-8008-9097

THEORETICAL AND METHODOLOGICAL BASIS OF FORMING THE PRINCIPLES OF FUNCTIONING OF A NON-INFLATIONARY HIGHLY EFFICIENT MACROECONOMIC SYSTEM BASED ON THE CONCEPT OF A NEW COSMIC WORLDVIEW

The purpose of the research is to increase the socio-economic development of society through the development of scientific principles for the functioning of the macroeconomic system. **The methodology** consists in using a philosophical-humanistic approach and an intuitive-sensory perception of reality, which are based on a new scientific worldview - the "philosophy of cosmic reality", without which no system of knowledge can exist. **The results.** It is shown how commodity and monetary flows will be directed under the conditions of the functioning of the model of a highly efficient national economy. It is proved that the gross domestic product should correspond to the purchasing power of the population. There should be only mutual supply or trade for gold between countries. No foreign investments in monetary form should enter the country. **The scientific novelty** lies in the fact that for the first time, a methodology of a new scientific worldview has been adopted to develop the principles of socio-economic development of the state. At the same time, scientifically based principles and rules of functioning of the macroeconomic system that are completely different from the existing economic model have been used. The main principle for economic science should be the understanding of human development as the main goal of planetary evolution, and not as a means for the production and consumption of material goods. It is not scientific and technological progress that should be given priority, but moral and ethical progress. The model does not contain such pseudo-economic categories as "profit", "interest", "rent", the price of goods is determined according to other principles, a new and very simple taxation system has been proposed, the amount of money in the system is constant and does not increase. The conceptual and terminological apparatus has been further developed, which allows forming the corresponding theoretical and methodological foundations of the system of highly efficient functioning of the national economy. **Practical significance.** The transition to the proposed macroeconomic model will allow us to forever forget about the existence of crisis phenomena in the economy, maximally accelerate its development, and increase the annual economic effect by at least several trillion hryvnias.

Keywords: macroeconomics; the national economy; highly efficient economy; economic model; commodity and money flows; GDP, Living Ethics; the philosophy of the cosmic reality; new scientific worldview

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Базілевич В. Д., Баластрик Л. О. Макроекономіка: навч. посіб. Київ: Атіка, 2002.
2. Макроекономіка: підруч. / В. Базілевич, К. Базілевич, Л. Баластрик; за ред. В. Д. Базілевича. Київ: Знання, 2008.
3. Босов А. А. Функції множин та їх застосування: монографія. Дніпродзержинськ: Вид. дім «Андрей», 2007. 182 с.
4. Бутук А. І. Макроекономіка: навч. посіб. Київ: Знання, 2004. 514 с. (Вища освіта XXI століття).
5. Кантор Г. Gesammelte Abhandlungen: Mathematischen und Philosophischen Inhalts [Зібрані праці: математичного та філософського змісту]. Берлін: Verlag Von Julius Springer, 1932. 486 с.
6. Економічна теорія: Політекономія: підруч. / за ред. В. Д. Базілевича. Київ: Знання-Прес, 2007. 719 с.
7. Економічна теорія. Макроекономіка: підруч. / за ред. В. М. Тарасевича. Київ: Знання, 2012. 206 с. (Вища освіта XXI століття).
8. Економічна теорія: підруч. / С. В. Мочерний, В. К. Сімоненко, В. В. Секретарюк, А. А. Устенко; за ред. С. В. Мочерного. Київ: Тов-во «Знання», КОО, 2003.
9. Фейєрабенд П. К. Science in a Free Society [Наука у вільному суспільстві]. Лондон: Verso Books, 1978. 222 с.
10. Фішер І. The Purchasing Power of Money: Its Determination and Relation to Credit Interest and Crises [Купівельна спроможність грошей: її визначення та зв'язок із кредитом, відсотком та кризами]. Kessinger Publishing, 2010.
11. Фролов В. В. Наукове пізнання Всесвіту та ідеї Живої Етики. Філософія історії та шляхи в майбутнє: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. Дніпро: «Інновація», 2021. С. 116–132.
12. Кеннеді М., Кеннеді Д. Interest and Inflation Free Money: Creating and Exchange Medium That Works for Everybody and Protects the Earth [Безпроцентні та безінфляційні гроші: створення платіжного засобу, що працює для всіх та захищає Землю]. 1995.

13. Макконнелл К. Р., Брю С. Л. Economics: Principles, Problems, and Policies (14-е вид.) [Економіка: принципи, проблеми та політика]. США: Irwin/McGraw-Hill, 1999.
14. Мірабо В. Elements De La Philosophie Rurale [Елементи сільськогосподарської філософії]. Kessinger Publishing, 2010.
15. Мочерний С. В. Економічна теорія: посіб. Київ: Вид. центр «Академія» (Alma-mater), 2001.
16. Мямлін В. В. Сучасна парадигма соціально-економічного розвитку: якою вона має бути? Наука та прогрес транспорту. 2022. № 3–4 (99–100). С. 14–24. DOI: <https://doi.org/10.15802/stp2022/275707>
17. Мямлін В. В. Товарно-грошові потоки та макроекономічна рівновага в умовах моделі високоефективної національної економіки. Review of transport economics and management. 2023. № 9(25). С. 42–49. DOI: <https://doi.org/10.15802/rtem2023/280728>
18. Мямлін В. В. Демаркація між науковою та псевдонауковою економікою: необхідно відкинути хрестистичний компонент. Review of transport economics and management. 2024. № 11(27). С. 39–49. DOI: <https://doi.org/10.15802/rtem2024/309747>
19. Мямлін В. В. Рівень розвитку свідомості людини як основний показник соціально-економічного розвитку держави. Topical aspects of modern scientific research: Proc. 5th Int. sci.-pract. conf. Tokyo: CPN Publishing Group, 2024. С. 552–563.
20. Мямлін В. В. Стійкість грошової маси як необхідна умова для нормального функціонування економіко-фінансової системи у державі. Modern research in science and education: Proc. 6th Int. sci.-pract. conf. Chicago: BoScience Publisher, 2024. С. 481–493.
21. Мямлін В. В. Соціально-економічна модель високоморальної та високоефективної країни: утопія чи можлива реальність?! Review of transport economics and management. 2024. № 12(28). С. 240–255. DOI: <https://doi.org/10.15802/rtem2024/328221>
22. Мямлін В. В. Реальне місце економіки в загальній системі розвитку суспільства та історичного процесу з позиції нового космічного світогляду. Current trends in scientific research development: Proc. 8th Int. sci.-pract. conf. Boston: BoScience Publisher, 2025. С. 472–487.
23. Панчишин С. Макроекономіка: навч. посіб. Київ: Либідь, 2001.
24. Руффін Р. Дж., Грегори П. Р. Principles of Economics [Принципи економіки]. Addison-Wesley, 1997.
25. Самуельсон П. Економіка: підруч. Львів: Світ, 1993.
26. Савченко А. Г. Макроекономіка: підруч. Київ: КНЕУ, 2005. 441 с.
27. Шапошникова Л. В. Космічне мислення та нова система пізнання. Філософія історії та шляхи в майбутнє: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. Дніпро: «Інновація», 2001. С. 73–108.
28. Сігорський В. П. Математичний апарат інженера. Київ: Техніка, 1975. 768 с.
29. Столл Р. Р. Sets, Logic, and Axiomatic Theories [Множини, логіка та аксіоматичні теорії]. Сан-Франциско; Лондон: W. H. Freeman and Company, 1963. 474 с.
30. Тарасевич В. Постнекласичний виклик фундаментальній економічній науці. Вопросы економіки. 2004. № 4. С. 107–117.
31. Вернадський В. І. Труды з всевітньої історії науки. Москва: Наука, 1988. 336 с.
32. Вернадський В. І. Наукова думка як планетарне явище. Біосфера і ноосфера. Москва: Airis Press, 2003. С. 242–489.
33. London Bullion Market Association. URL: <https://www.lbma.org.uk>

REFERENCES

1. Bazilevich, V. D., & Balastrik, L. O. (2002). *Makroekonomika: Navch. posibnik* [Macroeconomics:Textbook]. Kіiv: Atika. [in Ukrainian].
2. Bazilevich, V., Bazilevich, K., & Balastrik, L. (2008). *Makroekonomika: Pidruchnik* [Macroeconomics:Textbook]. Ed. by V. D. Bazilevich. Kіiv: Znannya. [in Ukrainian].
3. Bosov, A. A. (2007). *Funktsii mnozhestva i ikh primeneniye: Monografiya. Dneprodzerzhinsk : Izdatelskii dom «Andrei»*. P. 182. [in Russian].
4. Butuk, A. I. (2004). *Makroekonomika: Ucheb. Posobie*. Kiev : Znannya. P. 514. (Visshee obrazovanie XXI veka) [in Russian].
5. Cantor G. *Gesammelte Abhandlungen: Mathematischen und Philosophischen Inhalts*. (1932). Berlin: Verlag Von Julius Springer. 486 p. [in English].
6. *Ekonomichna teoriia: Politekonomiia: Pidruchnyk* (2007) / Za red. V. D. Bazylevycha. Kyiv : Znannia-Pres. P. 719. [in Ukrainian].
7. *Ekonomichna teoriia. Makroekonomika: pidruchnyk* (2012). / za red. V. M. Tarasevycha. Kyiv : Znannia. P. 206. (Vyshcha osvita XXI stolittia). [in Ukrainian].

8. Ekonomicheskaya teoriya: Uchebnik (2003). / S. V. Mochernyy, V. K. Simonenko, V. V. Sekretaryuk, A. A. Ustenko; Pod red. S. V. Mochernogo [Economic Theory: Textbook]. Kiev: Obshchestvo «Znannya», KOO. [in Russian].
9. Feyerabend, P. K. (1978). Science in a Free Society. Verso Books. P. 222. [in English].
10. Fisher I. (2010). The Purchasing Power of Money: Its Determination and Relation to Credit Interest and Crises. Kessinger Publishing. [in English].
11. Frolov, V. V. (2021). Naukove piznannia Vsesvitu ta idei Zhyvoi Etyky. *Filosofii istorii ta shliakhy v maibutnie*: materialy Mizhnar. nauk.-prakt. konf. Dnipro : «Innovatsiia». Pp. 116-132. [in Ukrainian].
12. Kennedy M., Kennedy D. (1995). Interest and Inflation Free Money: Creating and Exchange Medium That Works for Everydody and Protects the Earth. [in English].
13. McConnell, C. R., & Brue, S. L. (1999). *Economics: Principles, Problems, and Policies* (14th ed.). USA: Irwin/McGraw-Hill. [in English].
14. Mirabeau V. (2010). *Elemens De La Philosophie Rurale*. Kessinger Publishing. [in French].
15. Mocherniy, S. V. (2001). *Yekonomichna teoriya: Posibnik* [Economic Theory: Textbook]. Kiiv: Vidavnychiy tsent «Akademiya» (Alma-mater). [in Ukrainian].
16. Myamlin, V. V. (2022). Suchasna paradyhma sotsialno-ekonomichnoho rozvytku: yakoiu vona maie buty? *Nauka ta prohres transport*. № 3-4 (99-100). Pp. 14-24. DOI: <https://doi.org/10.15802/stp2022/275707>. [in Ukrainian].
17. Myamlin, V. V. (2023). Tovarno-hroshovi potoky ta makroekonomichna rivnovaha v umovakh modeli vysokoeфекtyvnoi natsionalnoi ekonomiky. *Review of transport economics and management*. Iss. 9(25). Pp. 42-49. DOI: <https://doi.org/10.15802/rtem2023/280728>. [in Ukrainian].
18. Myamlin, V. V. (2024). Demarcation between scientific and pseudo-scientific economics: it is necessary to reject the chrematist component. *Review of transport economics and management*. Iss. 11 (27). Pp. 39-49. DOI: <https://doi.org/10.15802/rtem2024/309747>. [in Ukrainian].
19. Myamlin, V. V. (2024). Riven rozvytku svidomosti liudyny yak osnovnyi pokaznyk sotsialno-ekonomichnoho rozvytku derzhavy *Topical aspects of modern scientific research*. Proceedings of the 5th International scientific and practical conference. CPN Publishing Group. Tokyo, Japan. 2024. Pp. 552-563. [in Ukrainian].
20. Myamlin, V. V. (2024). Stalist hroshovoi masy yak neobkhidna umova dlia normalnoho funktsionuvannia ekonomiko-finsansovoi systemy u derzhavi. *Modern research in science and education*. Proceedings of the 6th International scientific and practical conference. BoScience Publisher. Chicago, USA. Pp. 481-493. [in Ukrainian].
21. Myamlin, V. V. (2024). Socio-economic model of a highly moral and highly efficient country: utopia or possible reality?! *Review of transport economics and management*, Iss. 12 (28). Pp. 240-255. DOI: <https://doi.org/10.15802/rtem2024/328221>. [in Ukrainian].
22. Myamlin, V. V. (2025). Realne mistse ekonomiky v zahalnyi systemi rozvytku suspilstva ta istorychnoho protsesu z pozysyii novoho kosmichnoho svitohliadu. *Current trends in scientific research development*. Proceedings of the 8th International scientific and practical conference. BoScience Publisher. Boston, USA. Pp. 472-487. [in Ukrainian].
23. Panchishin, S. (2001). *Makroekonomika: Navchalniy posibnik* [Macroeconomics: Textbook]. Kiiv: Libid. [in Ukrainian].
24. Ruffin, R. J., & Gregory, P. R. (1997). *Principles of Economics*. Addison-Wesley. [in English].
25. Samuelson, P. (1993). *Yekonomika: Pidruchnik*. Lviv : Svit. [in Ukrainian].
26. Savchenko, A. H. (2005). *Makroekonomika: Pidruchnyk*. Kyiv : KNEU. P. 441. [in Ukrainian].
27. Shaposhnikova, L. V. (2001). Kosmichne myslennia ta nova systema piznannia. *Filosofii istorii ta shliakhy v maibutnie*: materialy Mizhnar. nauk.-prakt. konf. Dnipro : «Innovatsiia». Pp. 73-108. [in Ukrainian].
28. Sigorskii, V. P. (1975). *Matematicheskii apparat inzhenera*. Kiev : Izdatelstvo «Tekhnika». P. 768. [in Russian].
29. Stoll Robert R. (1963). Sets, Logic, and Axiomatic Theories. W. H. Freeman and Company, San Francisco and London. P. 474. [in English].
30. Tarasevich, V. (2004). Postneklassicheskii vizov fundamentalnoi ekonomicheskoi nauke. *Voprosi ekonomiki*. № 4. Pp. 107-117. [in Russian].
31. Vernadskii, V. I. (1988). *Trudi po vseobshchei istorii nauki*. Moskva : Nauka. P. 336. [in Russian].
32. Vernadskii, V. I. (2003). *Nauchnaya misl kak planetarnoe yavlenie. Biosfera i noosfera*. Moskva : Airis Press. Pp. 242-489. [in Russian].
33. www.lbma.org.uk. [in English].

Стаття надійшла до редакції: 11.05.2025
Received: 2025.05.11